

NEURÁLIS SZINKRONIZÁCIÓ RITMIKUS HANGSOROKRA ISKOLAKEZDŐ GYERMEKEKNÉL

Maróti Emese, Weiss Béla

A Magyar Pszichológiai Társaság

XXVI. Országos Tudományos Nagygyűlése 2017. jún. 2.

Neurális entrainment

A mozgási és hallási területek szerepe a lüktetés érzékelésében

Egyenletes lüktetésű ritmusok hallgatásakor a motoros kéreg is aktiválódik

(pl., Penhune et al., 1998; Schubotz et al., 2000;

Schubotz and von Cramon, 2001; Grahn and Brett,

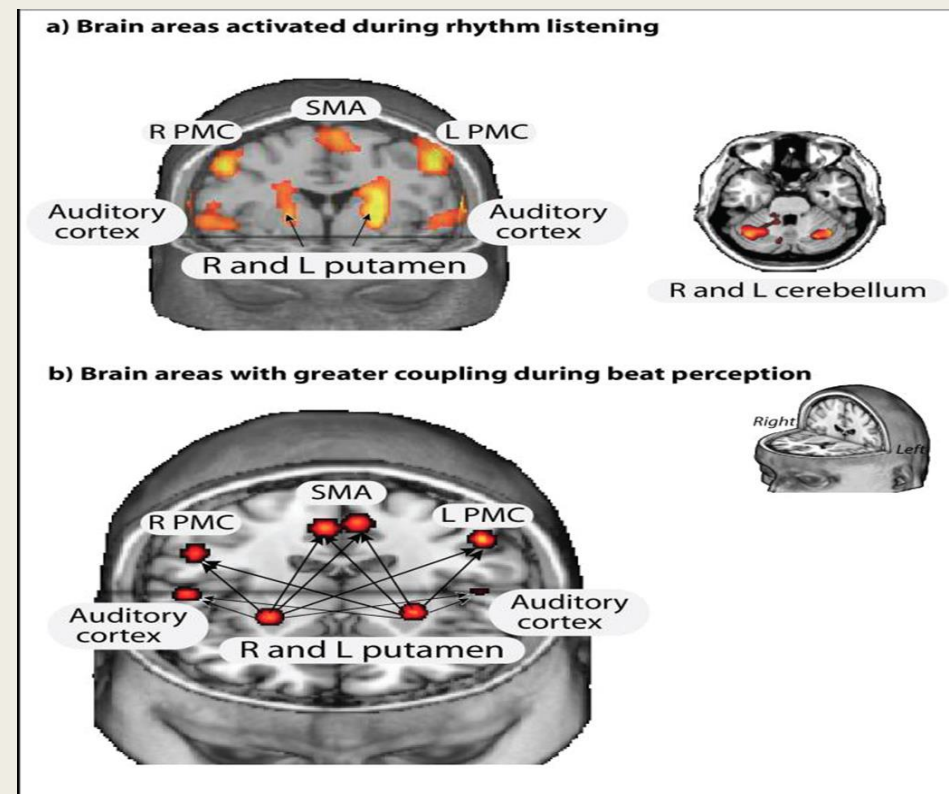
2007; Chen et al., 2008; Bengtsson et al., 2009;

Fujioka et al., 2012)

Motoros aktivációk befolyásolják a hallási érzetünket

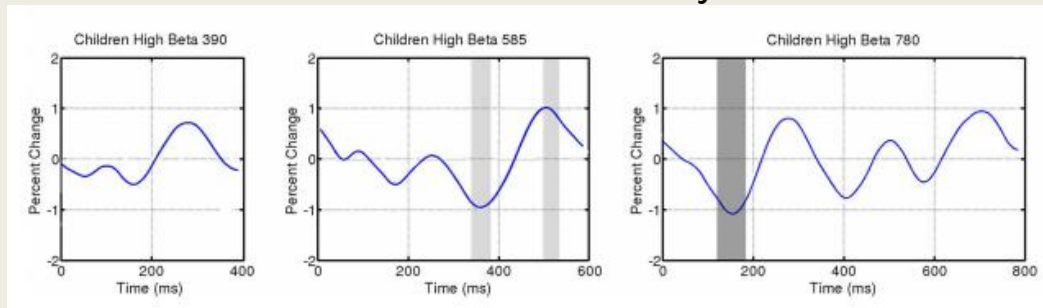
(Phillips-Silver and Trainor, 2007; Su and Pöppel, 2012;

Manning and Schutz, 2013)

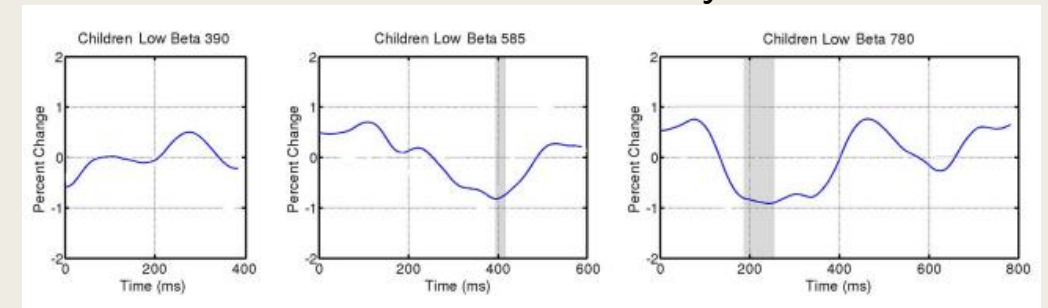

Entrainment markerek a béta tartományban

Indukált átlag teljesítmény görbe a 20-25 Hz-es tartományban:

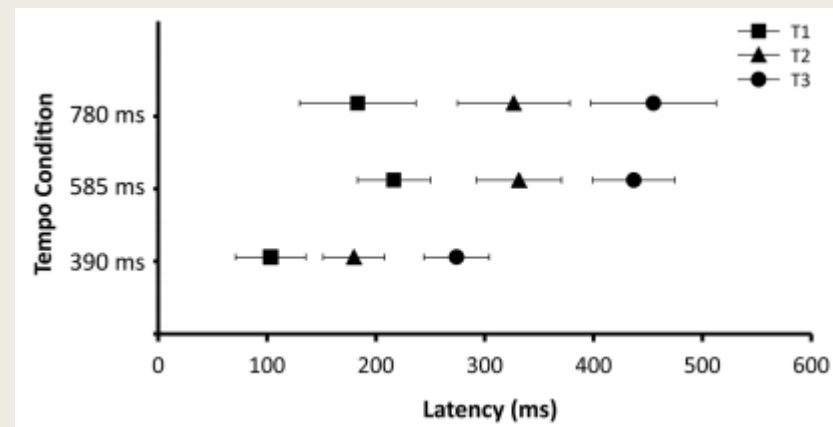

Indukált átlag teljesítmény görbe a 15-20 Hz-es tartományban:

Világos szürke $p < 0.05$, sötét szürke $p < 0.01$.

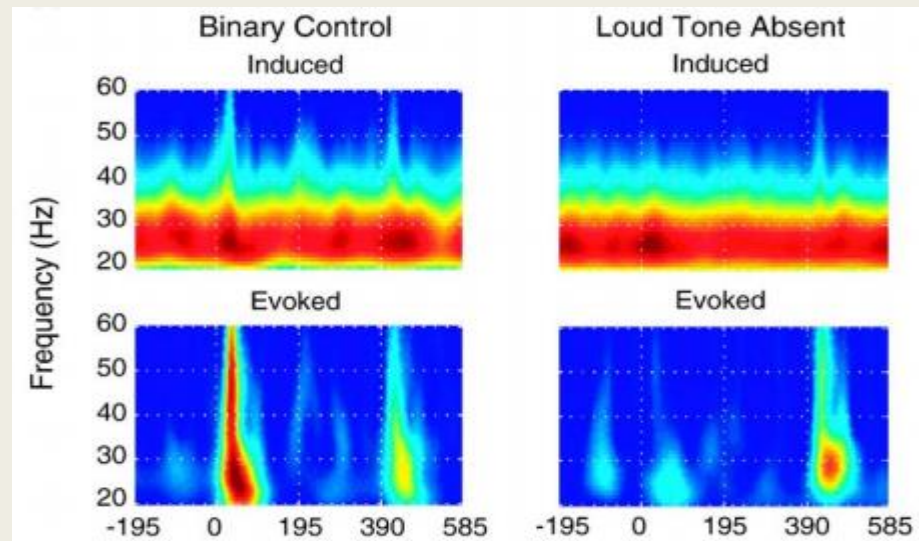
Latencia időpontok a 3 tempó kondícióban (15-25 Hz átlag):

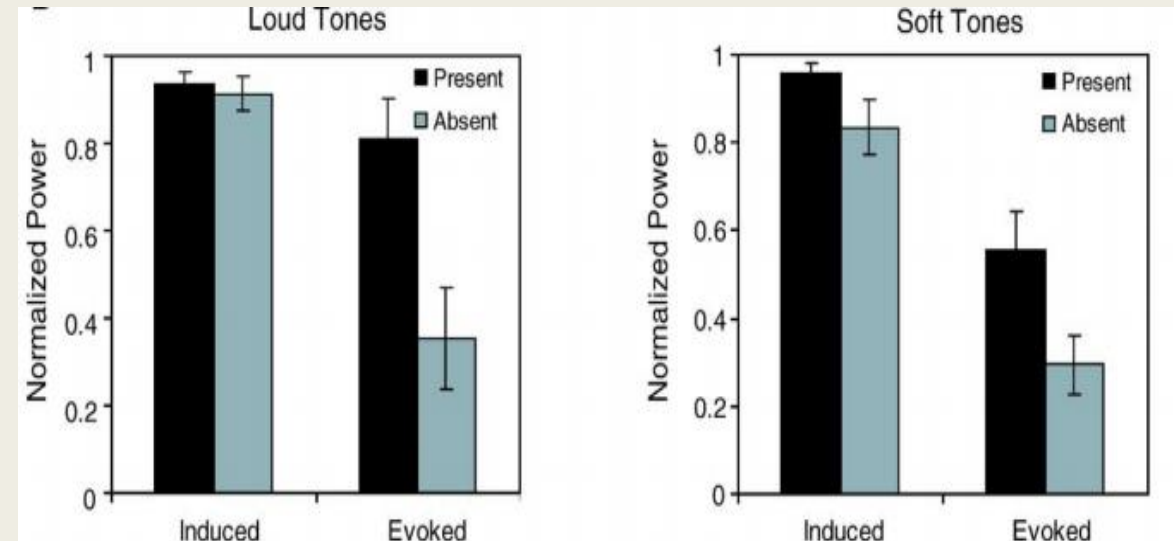
(Cirelli et al., 2014)

Entrainment markerek a gamma (20-60 Hz) tartományban

Idő-frekvencia spektrum a kiváltott és indukált kondíciókban:

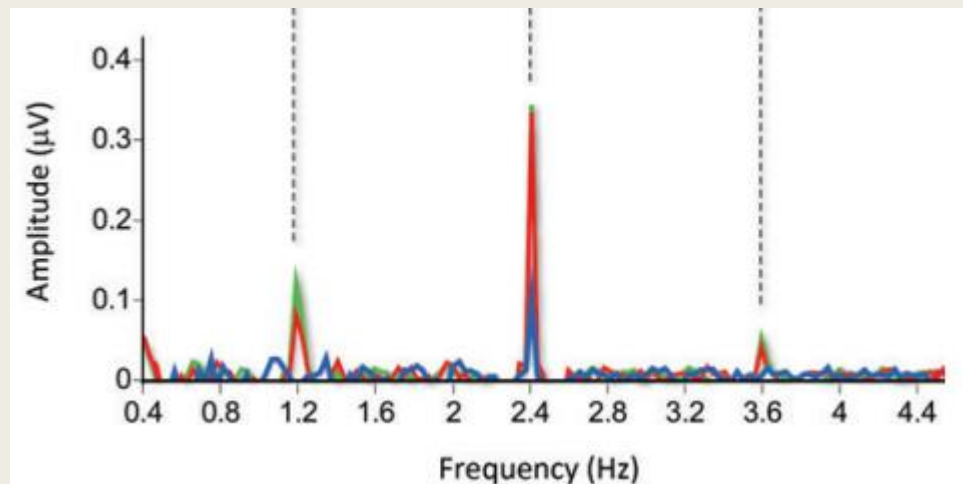

Hang intenzitás szerinti teljesítmény szint a kiváltott és indukált kondíciókban:

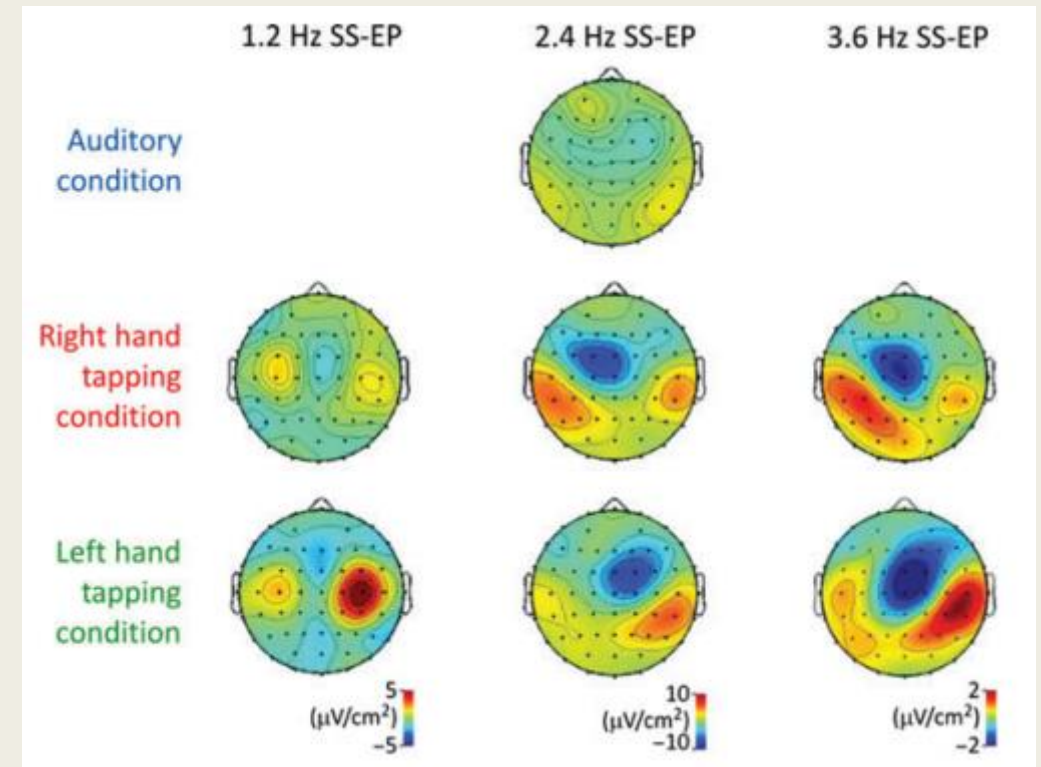
Entrainment markerek a steady-state kiváltott potenciálokban (SS-KP)

EEG frekvencia spektrum:

(Nozaradan et al., 2015)

SS-KP topografiai térkép:

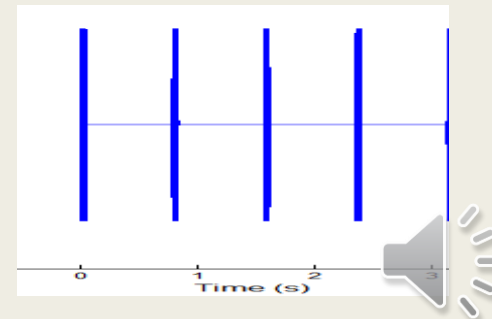
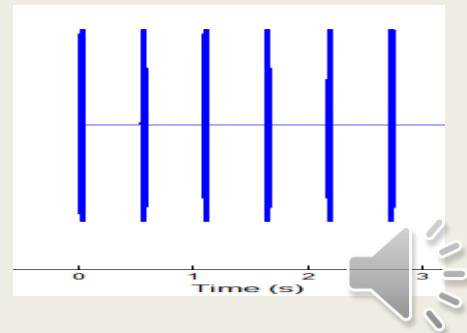
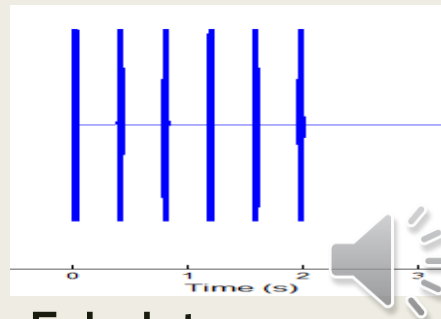
Milyenek a neurális entrainment markerei kora gyermekkorban és hogyan fejlődnek zenei tréning hatására?

Tanulmány - Béta

Résztevők: 22 gyermek (8 lány, átlag életkor: 6.5 év, szórás = 0.51). Mind jobb kezes gyermekek, előzetes zenei tréning nélkül.

Stimulusok

3 izokronikus hangsorozat (262 Hz szinuszos hang) 3 különböző kezdő-köz intervallummal: 390 ms, 540 ms, 780 ms.

Feladat

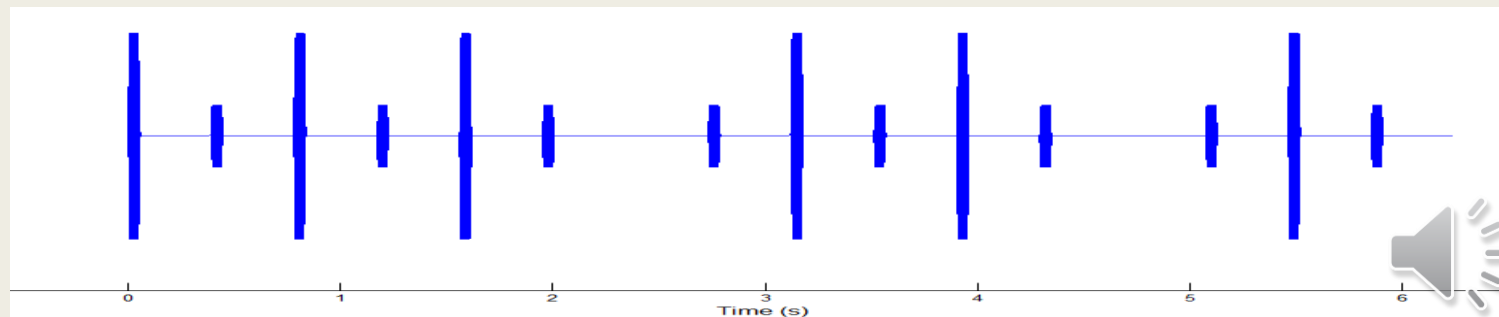
Passzív hallgatás némitott rajzfilm nézése közben

Tanulmány - Gamma

Stimulusok

30 rövid blokk (262 Hz szinusz hang sorozat) váltakozó hangos-halk hangsúly mintázattal és 390 ms kezdet-köz intervallummal. A hangsúly mintázatok egyharmadán az első (hangos) hang kimaradt.

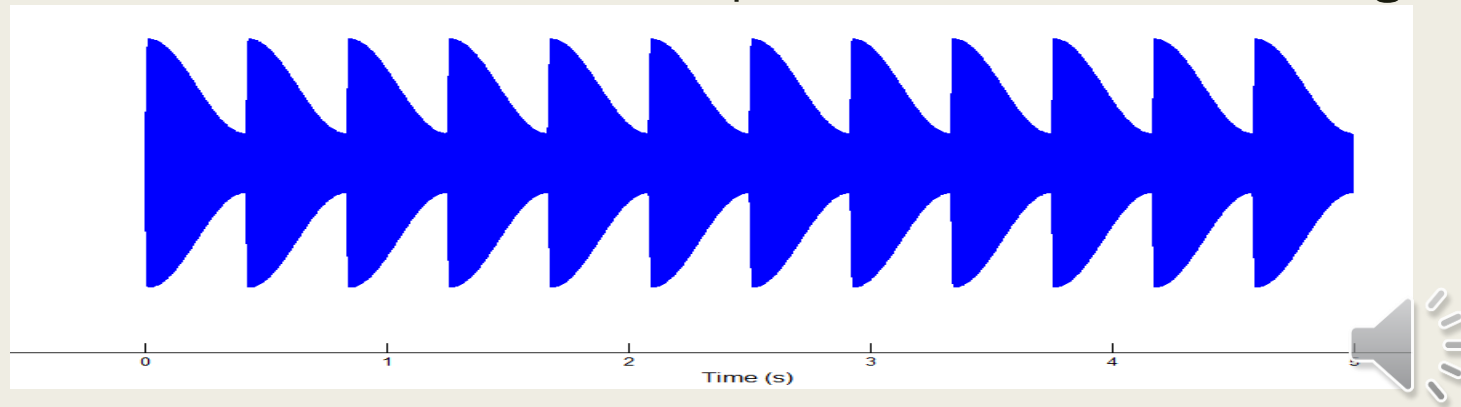
Feladat

Passzív hallgatás némított rajzfilm nézése közben

Tanulmány – SS-KP

Stimulusok

6 db 33 s hosszú 2.4 Hz-en amplitúdó modulált szinusz hang

Feladat

Kopogni minden második hangra (1.2 Hz)

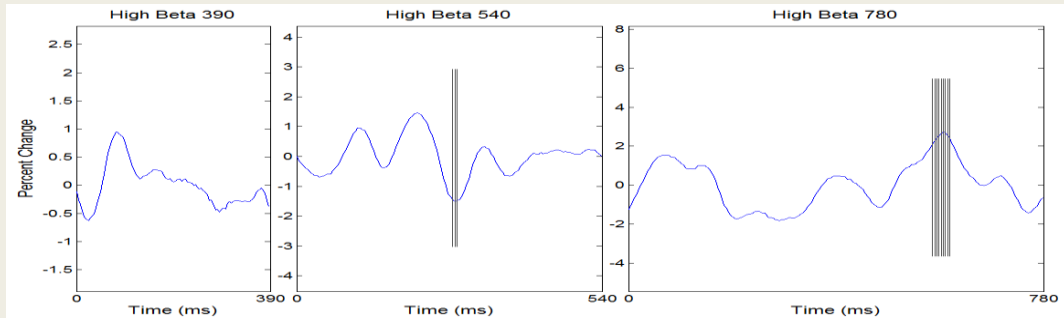
EEG felvétel

- BrainAmp MR erősítők
- ActiCap rendszer (Brainproducts GmbH., Munich, Germany)
- 64 aktív skalp elektróda a nemzetközi 10-10-es rendszer szerint.
- Elektróda impedancia 10 k Ω alatt, 1000 Hz-en mintavételezve.

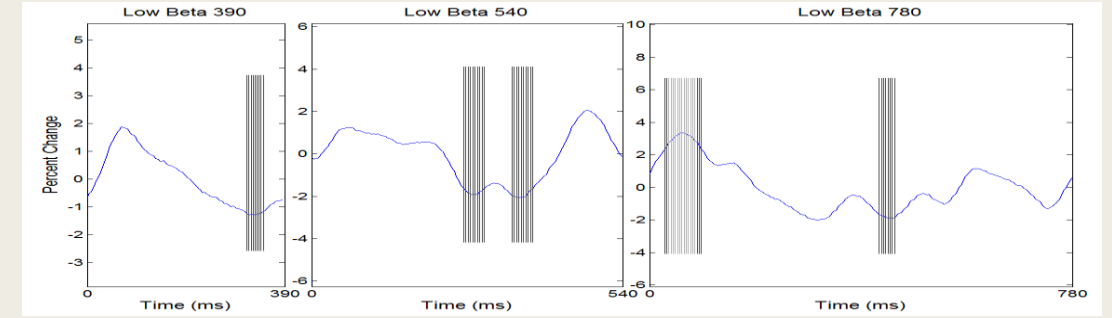
Eredmények - Entrainment markerek a béta tartományban

Indukált átlag teljesítmény görbe a 20-25 Hz-es tartományban:

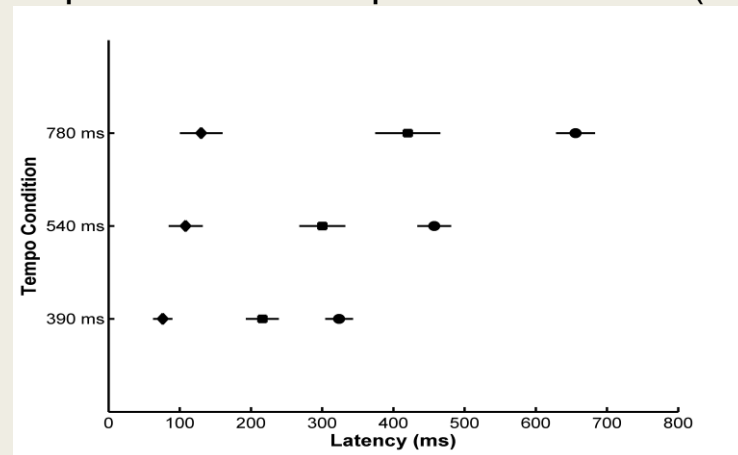

Világos szürke $p < 0.05$, sötét szürke $p < 0.01$.

Indukált átlag teljesítmény görbe a 15-20 Hz-es tartományban:

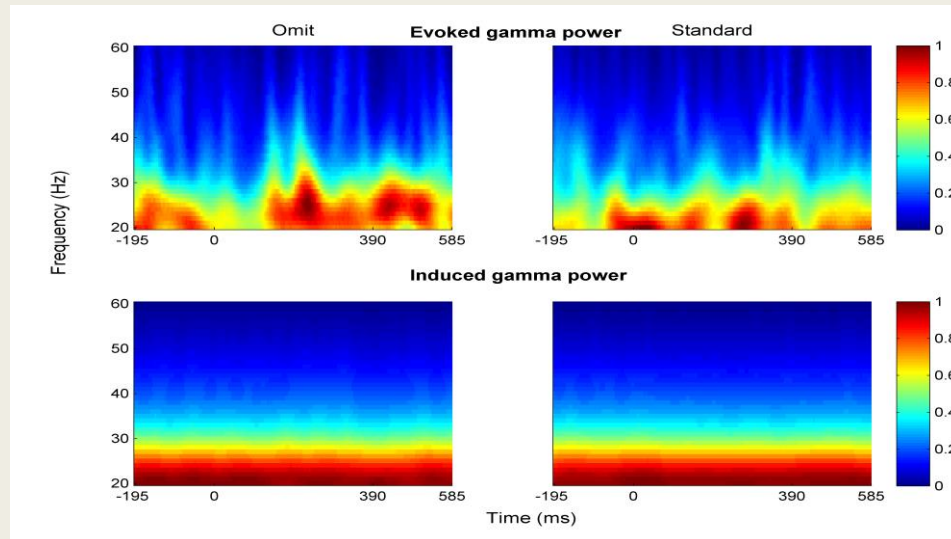
Latencia időpontok a 3 tempó kondícióban (15-20 Hz átlag):

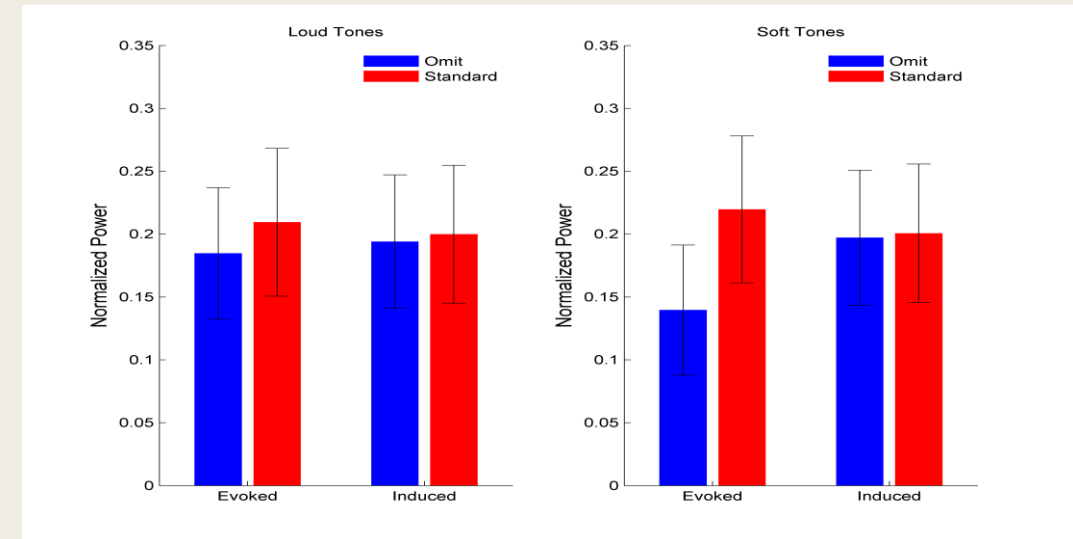
Tempó főhatás a maximum deszinkronizáció latenciáján, $F(2,42) = 10.6$, $p < 0.001$, $\lambda = 0.335$, és visszaépülésén, $F(2,42) = 70.1$, $p < 0.001$, $\lambda = 0.77$.

Eredmények - Entrainment markerek a gamma (20-60 Hz) tartományban

Idő-frekvencia spektrum a kiváltott és indukált kondíciókban:

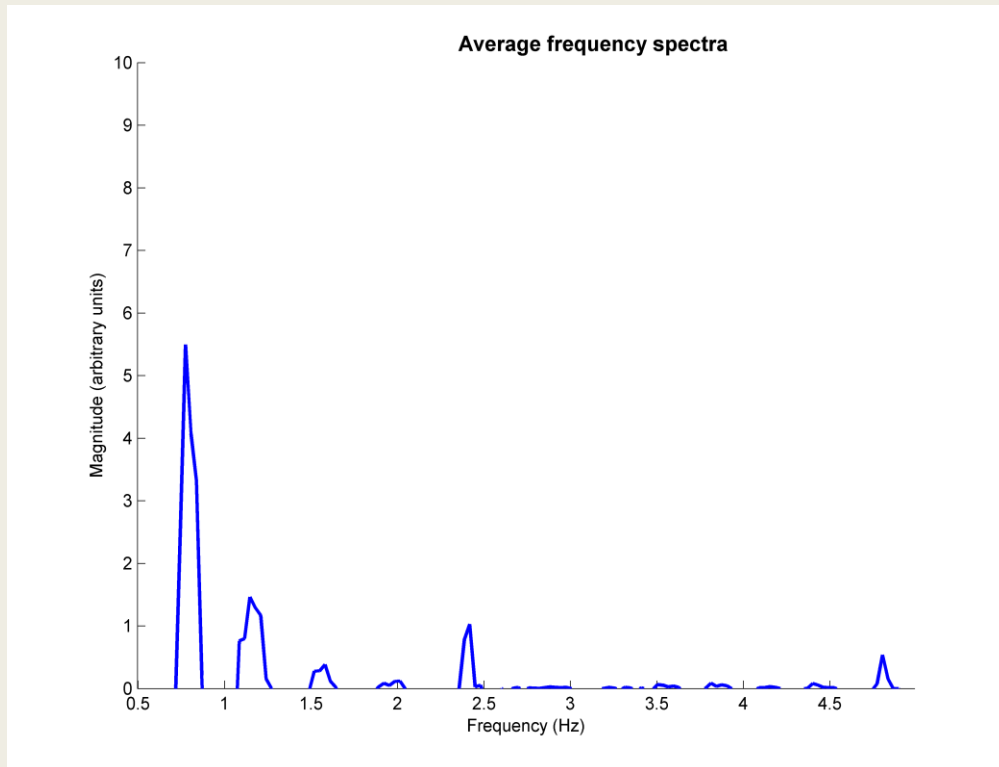
Hang intenzitás szerinti teljesítmény szint a kiváltott és indukált kondíciókban:

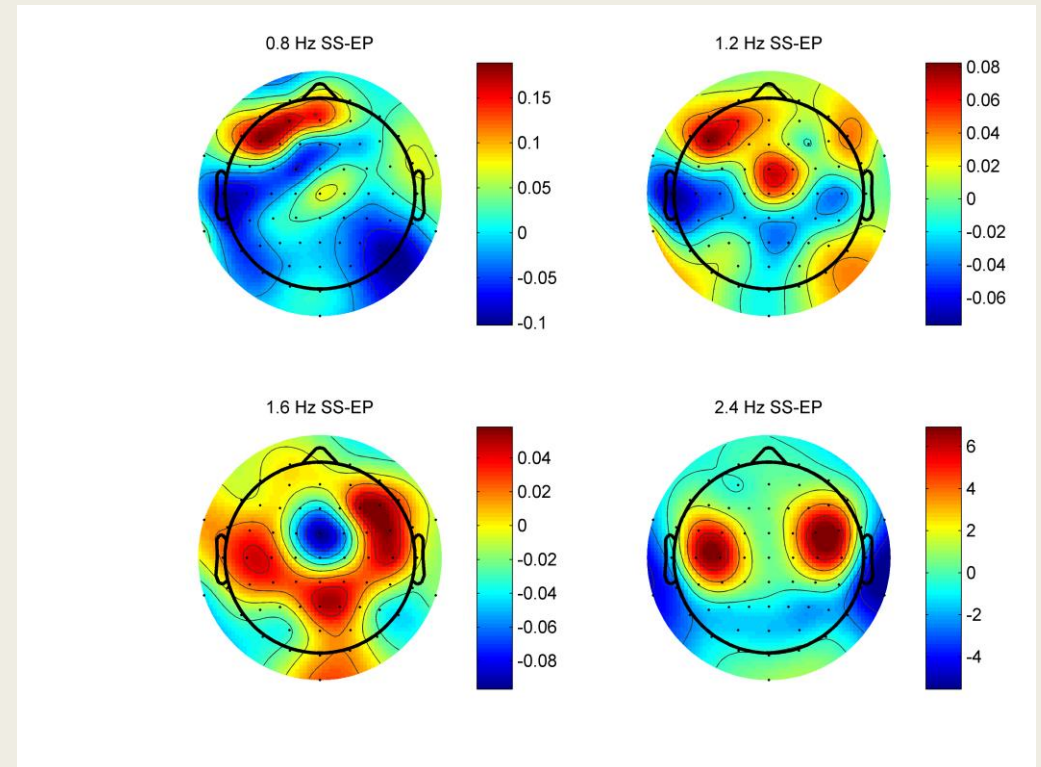
Szignifikáns interakció a GBA típusa és a hang intenzitása között a teljesítményben, $F(1,21) = 9.36$, $p = 0.006$, $\lambda = 0.308$, és a latenciában, $F(1,21) = 9.12$, $p = 0.007$, $\lambda = 0.303$.

Eredmények - Entrainment markerek a steady-state kiváltott potenciálokban (SS-KP)

EEG frekvencia spektrum:

SS-KP topografiai térkép:

Konklúzió

- A neurális szinkronizáció ritmikus hangsorokra 6-7 éves korban sok hasonlóságot mutat a felnőttekkel.
- A béta esetében azonban az entrainment a felnőttekkel ellentétben az alsóbb frekvencia tartományban (15-20 Hz) figyelhető meg
- A 20-60 Hz közötti indukált gamma aktiváció konstans marad a hang intenzitásától vagy meglététől/hiánytól függetlenül, de kevésbé letisztult a a felnőttekhez képest
- Nincs jel dinamikus csatolásra a motoros és hallási területek között SS-KP-ban
- A gyerekek szubjektív módon metrikus érzetet társítanak kopogáskor az izokronikus hangsorokhoz

Jövőbeni irányok

- A neurális entrainment fejlődésének nyomonkövetése
- Entrainment markerek és egyéb képesek összefüggéseinek vizsgálata
- Entrainment és neurális nyelvi markerek összefüggéseinek vizsgálata

Köszönöm a figyelmet!

Köszönet:

Baliga Gabi

Eckhardt Fanni

Lukács Borbála

German Borbála

MTA Tantárgy-pedagógiai Kutatási Program, „Aktív zenetanulás énekléssel és mozgással - módszerek és hatásvizsgálatuk" (SZ-009/2016.)

